

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2862/2022
22.12.2022. године
Београд

ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници по тужби тужилаца: АА из ..., ББ из ..., ВВ из ..., Општина ..., ГГ из ..., ДД из ... и ЂЂ из ..., чији је заједнички пуномоћник Ксенија Поповић, адвокат у ..., против туженог Јавног предузећа „Електропривреда Србије“ Београд, Огранак ТЕНТ Београд-Обреновац, ради исплате, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1551/21 од 05.11.2021. године, у седници већа одржаној дана 22. децембра 2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1551/21 од 05.11.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Обреновцу П1 18/18 од 17.10.2019. године, у ставу првом изреке усвојени су тужбени захтеви тужилаца и обавезан тужени да тужиоцима на име неисплаћеног дела увећане зараде за рад у сменама у периоду од јула месеца 2013. године до јануара месеца 2015. године исплати новчане износе са законском затезном каматом. У ставу другом изреке, обавезан је тужени да тужиоцима накнади трошкове поступка у износу од 389.850,00 динара, са законском затезном каматом од извршности одлуке па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1551/21 од 05.11.2021. године преиначена је пресуда Основног суда у Обреновцу П1 18/18 од 17.10.2019. године, у ставу првом изреке и то тако што су одбијени тужбени захтеви тужилаца да се обавеже тужени да на име неисплаћеног дела увећане зараде за рад у сменама у периоду од јула месеца 2013. до јануара месеца 2015. године исплати тужиоцима новчане износе са законском затезном каматом. У ставу другом изреке преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке првостепене пресуде и обавезани су тужиоци да туженом накнаде трошкове поступка у износу од 6.400,00 динара. У ставу трећем изреке, обавезани су тужиоци да туженом накнаде трошкове другостепеног поступка у износу од 12.800,00 динара.

Против правноснажне другостепене пресуде донете тужиоци су изјавили дозвољену и благовремену ревизију, због погрешне примене материјалног права. Ревизија тужилаца је дозвољена према одредби члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11...18/20).

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку и утврдио да ревизија тужилаца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Предмет тражене правне заштите јесте исплата дела зараде увећане за рад тужилаца у сменама, у периоду од јула месеца 2013. године до јануара месеца 2015. године.

Из утврђеног чињеничног стања произлази да су тужиоци били запослени код туженог на неодређено време, да су послове обављали на радним местима на која су распоређени уговорима о раду, у две смене и то један дан од 07,00 до 19,00 часова, након чега имају одмор од 24 сата, наредни дан од 19,00 до 07,00 часова, а потом су били слободни 48 или 72 сата, у зависности од броја извршилаца на послу. Из налаза и мишљења судског вештака утврђено је да је увећање зараде по основу сменског рада тужилаца садржано у њиховим основним зарадама у склопу коефицијента радног места са заступљеношћу од 14,46%, а које је увећање мање од износа (26%), утврђеног чланом 108. Закона о раду. У утуженом периоду увећање зарада по основу сменског рада није посебно исказано у исплатним листама тужилаца, али је исто учињено кроз увећање коефицијената њихових радних места (основна зарада) са заступљеношћу од 14,46%. Вештачењем је утврђена разлика између износа увећања зарада тужилаца по основу сменског рада који су им исплаћени за означене периоде и износа који им припадају применом 26% по одредбама Закона о раду.

На основу утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом одредбе члана 108. Закона о раду, усвојио тужбене захтеве и обавезао туженог да тужиоцима на име мање исплаћене зараде за рад у смени за период јул 2013. јануар 2015. године исплати износе наведене у изреци првостепене пресуде, јер је према образложењу првостепеног суда тужени пропустио да накнаду за сменски рад исплати у складу са законом утврђеним увећањем основице од 26%.

Насупрот становишту првостепеног суда, другостепени суд је оценио да тужбени захтев није основан, због чега је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбене захтеве тужилаца из разлога што се увећање зараде за сменски рад утврђује у вредности најмање 26% од основице ако такав није вреднован при утврђењу основне зараде, а у конкретном случају је утврђено увећање зараде по основу сменског рада вредновано у основној заради у проценту од 14,46%, у ком смислу је тужени испунио обавезу према тужиоцима.

Неосновано се наводима ревизије оспорава правилна примена материјалног права од стране другостепеног суда.

Према оцини Врховног касационог суда, правилно је другостепени суд применио материјално право када је тужбене захтеве тужилаца одбио и то из разлога наведених у образложењу побијане пресуде.

Другостепени суд је правилно применио материјално право из одредбе члана 108. став 1. тачка 2. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 24/05... 32/13) којим је прописано да запослени има право на увећану зараду у висини утврђеној општим актом и уговором о раду за рад ноћу и рад у сменама, ако такав рад није вреднован при утврђивању основне зараде - најмање 26% од основице. Основицу у смислу става 4. овог члана, за обрачун увећане зараде, чини основна зарада утврђена у складу са законом, општим актом или уговором о раду. Новелираном одредбом члана Закона о раду („Службени гласник РС“, број 75/14, која је ступила на снагу 29.07.2014. године), а коју је такође правилно другостепени суд применио, имајући у виду период на који се односе тужбени захтеви, прописано је да запослени има право на увећану зараду у висини утврђеној општим актом и уговором о раду, и то: за рад на дан празника који је нерадни дан, за рад ноћу ако такав рад није вреднован при утврђивању основне зараде, прековремени рад и по основу времена проведеног на раду за сваку пуну годину рада остварену у радном односу код послодавца (минули рад), те да општим актом и уговором о раду могу да се утврде и други случајеви у којима запослени има право на увећану зараду, као што је увећање зараде по основу рада у сменама. Из утврђених чињеница произлази да је тужени на основу Колективног уговора за привредна друштва „Термоелектрана Никола Тесла“ д.о.о. Обреновац и Методологије за утврђивање вредности послова по основу сложености, одговорности и услова у истом који су били на снази у истом периоду, примењивао коефицијент за послове који се обављају у сменском раду са увећањем од 14,46%, чиме је тужиоцима исплаћивана зарада у спорном периоду у складу са цитираним одредбама члана 108. Закона о раду и општим актом код туженог. Наведено правно становиште заузео је Врховни касациони суд и у другим одлукама којима је одлучивано о правима запослених код туженог поводом сменског рада и висине тако утврђених накнада.

Имајући у виду све напред наведено, Врховни касациони суд налази да је правилно другостепени суд одлучио када је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбене захтеве тужилаца, имајући у виду да у складу са цитираним одредбама члана 108. Закона о раду, тужиоци немају право на додатно увећање зараде по основу сменског рада до износа од 26%.

Врховни касациони суд је применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, одлучио као у изреци пресуде.

**Председник већа – судија
Бранко Станић с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**